

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

ÉRTÉKELÉS
IV. MODUL
TANÁROK ÉRTÉKELÉSE
TÁMOP 3.1.1. IV. RÉSZ
BUDAPEST, 2010. OKTÓBER 29.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

I. A FOGLALKOZÁS ADATAI

Ajánlott létszám:	20-24 fő (5-6 db. 4 fős csoport)
Ajánlott időkeret:	90 perc
A foglalkozás közvetlen célja:	A foglalkozás célja, hogy ☐ a hallgatók felkészüljenek tanári munkájuk értékelésének fogadására ☐ megismerjék az értékelések formáit, szempontjait ☐ gondolják végig a külső és belső elvárások közti különbségeket és saját preferenciáikat
A foglalkozás tartalma:	☐ A tanárok értékelése – források és területek összegyűjtése ☐ Ismerkedés a tanári értékelés módjaival, saját vélemény kialakítása a témákkal kapcsolatban
A kompetenciafejlesztés fókuszai:	☐ Érzelmek kezelése: siker-kezelés, kudarc-tűrés, kitartás ☐ Pozitív önértékelés: optimista érzések önmagunkkal kapcsolatban ☐ Konstruktív self-érzékelés: egészséges önbizalom, belső kontroll (hit abban, hogy tehetek arról, ami velem történik) ☐ Kritikai gondolkodás ☐ Kommunikációs készségek: véleményalkotás, vitakészség ☐ Problémakezelés: problémaazonosítás, reális célkitűzés, problémamegoldás ☐ Konfliktuskezelés
Kapcsolódási pontok:	Modulokhoz: ☐ A fejlesztő értékelés ☐ Intézmény értékelése

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

II. MÓDSZERTANI JAVASLATOK

IDŐFELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS JAVASLATOK

A foglalkozást célszerű szünet nélkül megtartani.

AZ EGYES TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZÉSÉVEL KAPCSOLATOS JAVASLATOK (CSOPORTOK, MUNKAFORMÁK, MÓDSZEREK)

A kooperatív csoportmunkához véletlenszerűen heterogén csoportokat hozunk létre, az egyéni felelősség hangsúlyozásának érdekében választhatunk a csoportokon belül különböző felelősöket is (pl. időfelelős, témafelelős, szóvivő, eszközfelelős).

TÉR, TEREMELRENDEZÉS, TEREMIGÉNY

A foglalkozáshoz egy átlagos méretű osztályterem szükséges, melyet úgy rendezzünk be, hogy alkalmassá váljon 5-6 db. 4 fős csoport munkájához, valamint arra is, hogy a hallgatók körbe üljenek.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, ANYAGOK

- kópéláda
- csomagolópapírok
- vastag, színes filctollak
- gyurmaragasztó, amivel a plakátokat fel lehet tenni a falra

A FOGLALKOZÁS MEGTARTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES OKTATÁSI SEGÉDANYAGOK, SZÜKSÉGES ÉS AJÁNLOTT SZAKIRODALOM

- Például (Pedagógusok gyakorlati példái a személyközpontú szemlélet iskolai megvalósítására), szerk.: Fehér Márta, SuliNova, 2005.
- Van más megoldás is (Alternatív módszerek a középiskolában), szerk.: Papp Ágnes, SuliNova, 2006.
- Kósáné Ormai Vera – Horányi Annabella: Mi, pedagógusok, Flaccus, 2006.
- Király Zsolt: A középiskolai tanári teljesítmény vizsgálata (Egy lehetséges értékelési rendszer tervezete), Pedagógusképzés, 2004/2.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

III. FOGLALKOZÁSVÁZLAT

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képeségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése				
10 perc	A hallgatók körben ülnek és arról beszélgetnek, hogy személyesen hogyan fogadják, hogyan hat rájuk a másoktól kapott értékelés, kritika	Ráhangolás a témára	Beszélgető kör	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
II. Új tartalom feldolgozása				
10 perc	A fejlesztő értékelés A tanár röviden összefoglalja a fejlesztő értékelés alapfogalmait, lényegét. Előadásában a fejlesztő értékelést elsősorban a tanárok értékelésére vonatkoztatja Véletlenszerű csoportalakítás képekkel – 4 csoport alakul	A fejlesztő értékelés lényegi elemeinek felidézése	Frontális előadás - tanári magyarázat Kooperatív tanulás – csoportalakítás	T1 – A háttérismeretek vázlatja, összefoglalása Kópéláda
20 perc	Milyen forrásokból származhat a tanárok értékelése és milyen tanári tevékenységeket értékelnek az iskolákban? 2-2 csoport azonos feladatot kap: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Az egyik feladat azoknak a forrásoknak (pl. iskolavezetés, diákok, stb.) az összegyűjtése, akiktől a tanárok értékelése származhat. ☐ A másik feladat azoknak a tevékenységeknek, területeknek a gyűjtése, amelyeket az iskolákban értékelnek. 	A tanárok értékelése – források és területek összegyűjtése	Kooperatív tanulás – megbeszélés a csoportban, „egy megy, a többiek maradnak” módszer	Csomagolópapírok, vastag, színes filctollak gyurmarasztó

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
35 perc	<p>A csoportok a gyűjtőmunkát plakátokon összegzik.</p> <p>A kész tervezeteket a 2-2 azonos témával foglalkozó csoport bemutatja egymásnak úgy, hogy csoportonként egy-egy hallgató helyet cserél a másik csoport egy tagjával.</p> <p>A visszatérő csoporttagok beszámolnak a látottakról, összevetik a másik csoport megoldásait saját megoldásaikkal.</p> <p>A közös eredményeket az együtt dolgozó csoportok ismertetik az összes résztvevővel.</p> <p>A korábban alakított négy csoport dolgozik tovább: A), B), C), D) csoport</p> <p>Míndegyik csoport más-más témát húz:</p> <p>A) Önértékelés a tanári munkában B) Az iskolavezetés, kollégák értékelik a tanár szakmai-módszertani felkészültségét C) A szülői értékelés, a szülők elégedettsége D) A diákok értékelik tanáraikat</p>	<p>Ismerkedés a tanári értékelés módjaival, saját vélemény kialakítása a témákkal kapcsolatban</p>	<p>Frontális ismertetés</p> <p>Egyéni munka - olvasás Kooperatív tanulás - a szövegek feldolgozása, megbeszélés</p>	<p>T2, D1 - segédanyagok csoportonként</p> <p>A) Önértékelés a tanári munkában B) Az iskolavezetés, kollégák értékelik a tanár szakmai-módszertani felkészültségét C) A szülői értékelés, a szülők elégedettsége D) A diákok értékelik tanáraikat</p>
	<p>PROJEKT MEGNEVEZÉSE: 21. SZÁZADI KÖZOKTATÁS - FEJLESZTÉS, KOORDINÁCIÓ (TÁMOP - 3.1.1.-08/1-2008-0002) FŐKEDVEZMÉNYEZETT: EDUCATIO TÁRSADALMI SZOLGÁLTATÓ NONPROFIT KFT. A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP, AZ EURÓPAI RÉGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.</p>			
				7

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

	Tevékenységek–időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek, képességek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, anyagok (mellékletek)
	<p>A csoportok saját témájuk feldolgozásához segédanyagokat kapnak. Ezek a szövegek különböző iskolákban használt dokumentumok, amelyek a csoporttagok közös gondolkodásának kiindulópontjaiként szolgálhatnak.</p> <p>A csoportok feladata, hogy viszonyuljanak az olvasottakhoz és alakítsák ki saját álláspontjukat, válaszoljanak arra a kérdésre, hogy mi a különböző értékelések ideális tartalma, leghatékonyabb formája, megvalósítása?</p> <p>A csoportok feldolgozott témájukról összefoglaló plakátot készítenek.</p> <p>A csoportmunka végeztével a csoportok beszámolnak.</p>		Frontális ismertetés	Csomagolópapírok, vastag, színes filctollak gyurmaragasztó
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
5 perc	Milyen elvárásoknak akarok megfelelni, milyen értékeket akarok képviselni a tanári munkámban? Minden hallgató preferencialistát készít önmagának.	A foglalkozáson tanultak elmélyítése, élményszerű átgondolása	Egyéni munka - listakészítés	Papír, írószer
10 perc	A hallgatók körben ülnek. Aki akarja, megoszthatja a többiekkel listájának legfontosabb tételeit.	A foglalkozás lezárása	Beszélgető kör	

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

MELLÉKLETEK

T1 - A FEJLESZTŐ ÉRTÉKELÉS

A háttérismeretek vázlata, összefoglalása

Az értékelés fajtái lehetnek:

- diagnosztikus (információ az aktuális tudásszintről)
- formatív (más néven: fejlesztő)
- szummatív (más néven: minősítő)

Az értékelés viszonyítási alapja lehet:

- kritériumra (kimeneti követelményre) orientált
- normára orientált (összehasonlító teljesítméymérés)
- individuális (az egyén önmagához mért fejlődése)

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanszió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A fejlesztő értékelés fogalma:

(a tanári magyarázatban az alábbiak lefordítandók a pedagógus munkájára)

„A fejlesztő értékelés a tanulók fejlődésének és tudásának gyakori, interaktív módon történő értékelését jelenti, amelynek célja a tanulási igények meghatározása és a tanítás azokhoz igazítása.” A fejlesztő értékelés elősegíti „a tanulói teljesítmény szintjének az emelését, a tanulás méltányosabbá tételét és a tanulási készségek fejlődését.” (Fejlesztő értékelés, OKI, 2005. 23. old.)

A fejlesztő értékelés fogalmát 1971-ben vezette be először Bloom, Hastings és Maddaus.

A fejlesztő értékelés célja végső soron az, hogy irányt mutasson a tanulás megtanulásához szükséges egyéni készségek kialakításához (melyeket néha metakognitív stratégiáknak is neveznek). A tanuló elsajátítja a tanulás nyelvét és eszközszerét. Kialakul az a képessége, hogy válaszokat keressen, stratégiákat dolgozzon ki még ismeretlen, megoldandó problémákra.

A „metakogníció” azt jelenti, hogy az ember tudatában van annak, hogyan tanul meg, gondol végig egy új anyagot. Helyenként a „gondolkodásról való gondolkodásként” is utalnak rá.

A fejlesztő értékelés néhány kiemelten fontos jellemzője:

- a továbblépési utat is mutatja a tanulásban-tanításban
- személyes munka stratégia kialakításában is segít
- felébreszti és fenntartja a motivációt, segít a hiányosságok, problémák leküzdésében
- épít az önértékelésre, önreflexióra

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

T2, D1 – A TANÁROK ÉRTÉKELÉSE

Segédanyagok csoportonként

A) Önértékelés a tanári munkában

Szempontok az önértékeléshez:

- Szakmai és pedagógiai nevelőmunka értékelése tanulócsopontonként
- Osztályfőnöki tevékenység
- A szakmai munkacsoport (munkaközösség) munkájában való részvétel
- Iskolai és a munkacsoport által szervezett rendezvényeken való részvétel, azok szervezése
- Adminisztráció (haladási napló, jegyek, értékelők beírása)
- Pontosság – határidők betartása
- Milyen haladást értél el az előző időszak végén meghatározott fejlesztési területeken?
- Miben vagy jó és miben kellene fejlődnöd a munkáddal kapcsolatban?
- A fejlesztendő területen hogyan tudnál előrelépni, milyen segítséget igényelsz?
- Milyen tőled független körülmény akadályoz a munkád színvonalas elvégzésében?
- Véleményed szerint az iskola egészének működésében mely területeken lenne leginkább szükség javulásra?

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

- Milyen képességed, képzettséged, alkalmasságod van, amelyet az iskola jelenleg nem hasznosít, de szívesen feljárnálád?

B) Az iskolavezetés, kollégák értékelik a tanár szakmai-módszertani felkészültségét

Szemponatok a szakmai- módszertani munka értékeléséhez:

Megfigyelt terület	Megfigyelési szempontok	Magyarázat
Tanulás	Tanulásszervezés (frontális, egyéni, pár, csoport stb.)	Az alkalmazott tanulásszervezési módok és tanulási célok összhangja. A tanulásszervezési formák típusai, sokfélesége, átmenetek a fázisok között, célszerűség, időgazdálkodás, a tanóra íve.
	Tanulási környezet (taneszközök, segédanyagok, IKT stb.)	Az alkalmazott tanulási eszközök sokszínűsége és a tanulási célok összhangja. Feladatok adása az iskolán kívüli tanulási környezetre (házi feladat, kutatómunka stb.)
	Munkafegyelem, munkalégkör	Koncentráció a feladatra, az érdemi tanulást támogató szabad légkör. Pontos időkezelés (órakezdés, befejezés, feladatok időtartama).

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Megfigyelt terület	Megfigyelési szempontok	Magyarázat
Tanulók	Kompetenciák fejlődése	Tantárgyi (munkacsoport által kidolgozott szempontrendszer alapján), szociális és tanulási kompetenciák fejlesztése.
	Együttműködés (egymással, a tanárral)	Konstruktivitás, másokra történő odafigyelés, egyéni érdekek alárendelése a közös cél érdekében.
	Kommunikáció (egymással, a tanárral)	Kölcsönös tisztelet.
Tanár	Szerep (a tanulási folyamat katalizátora, partneri viszony, hitelesség)	A tanár képes segítő csapattagként irányítani a diákok munkáját.
	Motiválás	Ráhangolás, életkori sajátosságoknak való megfelelés, az érdeklődés figyelése, fenntartása.
	Differenciálás	A fejlődési szintnek megfelelően. A gyerekek erősségeinek megfelelően.
	Kommunikáció (diákokkal, eszköz és módszer)	A szóbeli kommunikáció stílusa, érthetősége, kétoldalúsága. Írásbeli, előadói kommunikáció eszközei (prezentáció, táblavázlat). A kommunikáció rugalmassága, eredményessége.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

Megfigyelt terület	Megfigyelési szempontok	Magyarázat
Értékelés	Támogató jelleg	Segítő értékelési formák alkalmazása, törekvés az erősségek kiemelésére.
Emberi tényezők (hangulat, viszony)	Tanár-diák Diák-diák	Alapvetően bizalomra épülő? Felfedezhető egy hosszabb építkezés íve a tanár-diákok munkakapcsolatában? (Jelenléte vagy hiánya, ha az óra „túl rosszul”, esetleg „túl jól” sikerült.) A diákok kapcsolatára a kölcsönös tisztelet, az empátia jellemző? Mennyire segítik, vagy zavarják egymást a munkában?

C) A szülői értékelés, a szülők elégedettsége

- Melyek azok a fórumok, ahol a szülők véleményt nyilváníthatnak/nyilvánítanak a tanárok munkájáról?
- Melyek azok a formák, ahogyan a szülők véleményt nyilváníthatnak/nyilvánítanak a tanárok munkájáról?
- Mely forma és fórum fogadható el általában a tanárok számára? Miért?
- Mennyire kompetensek a szülők a tanári munka véleményezésében?
- Mely területeken a legfontosabb a szülők véleményének, értékelésének figyelembevétele?

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

- Milyen félelmek alakulhatnak ki a szülői véleményekkel, értékelésekkel kapcsolatban? Hogyan kezelhetők ezek?
- Milyen módszerekkel alakítható ki a közvetlen kapcsolat, partneri viszony, őszinte kommunikáció a szülőkkel?
- Hogyan értelmezhető a „szolgáltató iskola” fogalma?

D) A diákok értékelik tanáraikat

Ma már több iskolában szokás, hogy a diákok különböző rendszerességgel és formában, de értékelik tanáraik munkáját.

A tanári értékelés célja

A tanári értékeléssel a diákok az iskolai értékelési rendszer szereplőivé válnak, ez a megfelelően értelmezett tanárok és diákok közötti partneri viszony fontos megnyilvánulása.

A tanári értékelés célja, hogy minden tanár láthassa, hogy tanítványai milyen véleménnyel vannak munkájáról és ezek a vélemények számszerűsítve, objektív eredményeket mutatva jelenjenek meg előtte.

A értékelés különböző szempontjaira adott válaszok valamint a szöveges értékelés segítik a pedagógust abban, hogy átgondolja, munkájának mely területein kell megfontolnia a diákok kritikáját és korigálnia vagy változtatnia gyakorlatán. A pozitív visszajelzések pedig növelik a biztonságérzetet, jó hatással vannak a tanár munkájára, önbecsülésére, a diákokkal kialakított kapcsolatára.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

A tanári értékelés diákokra gyakorolt fejlesztő hatása

Az iskolai demokrácia gyakorlása és a tanárokhoz fűződő munkakapcsolat elmélyítése mellett a tanári értékelés elsősorban a diákok szociális kompetenciáit fejleszti, ami egyik legfontosabb pedagógiai célunk. A szociális kompetenciák közül is elsősorban az érzelmek pontos azonosítását, az autonómiát, a felelősségvállalást, a toleranciát, a kritikai gondolkodást, a véleményalkotást.

Példaként egy középiskola tanulói kérdőíve, amit minden diák évente kétszer kitölt minden öt tanító tanárról

A tanár neve:

Osztály/csoport:

Dátum:

A = az állítással teljesen egyetértek

B = az állítással jórészt egyetértek

C = az állítással általában nem értek egyet

D = az állítással egyáltalán nem értek egyet

E = nem tudom eldönteni

Erre a tanárra véleményem szerint igaz, hogy...

1. Szakmailag felkészült.
2. Érdekes, változatos órákat tart.
3. Az óráira láthatóan felkészül.

K-2008-TÁMOP-3.1.1-08/1
TÁMOP-3.1.1-08/1-2008-0002

Tanárok értékelése
Expanzió Humán Tanácsadó
Teljesítési dokumentáció

---

4. Az órákra pontosan érkezik.
5. Az óráin figyelünk, dolgozunk.
6. Hasznosak számunkra az órák, fejlődünk általuk.
7. A diákokat partnernek tekinti.
8. A diákokra egyénenként is képes figyelni.
9. Egyenlően kezeli a diákokat, nem kivételez.
10. Megfelelő mennyiségű házi feladatot ad.
11. A dolgozatokat, órai munkákat idejében kijavítja.
12. Az értékelésben igazságos és kiszámítható.
13. Tanulságos, igényes szöveges értékeléseket készít.
14. Kiegyensúlyozott, viselkedése nem hangulatától függ.
15. Az órai munkában gyakran alkalmaz személyes, segítő értékelést.
16. Megismerteti az értékelés szempontjait, azoknak megfelelő visszajelzéseket ad.
17. Nyitott a diákok tanulással kapcsolatos véleményére.

Egyéb, amit még fontosnak tartok: (a diák néhány soros szöveges értékelést is írhat)